

e09.1 δύο ὁδοί

Frei nach Xenophon, Ὑπομνημανεύματα II, 21 ff.

- Ἡρακλῆς, ἐπεὶ ἐκ παίδων εἰς ἥβην ὀρμάται,
ἐν ᾗ οἱ νέοι ἤδη αὐτοκράτορες γιγνόμενοι δηλοῦσιν
εἴτε τὴν δι' ἀρετῆς ὁδὸν αἰρήσονται ἐπὶ τὸν βίον
εἴτε τὴν διὰ κακίας,
5 ἐκβαίνει εἰς ἡσυχίαν καὶ καθέζεται
ἀπορῶν ποτέραν τῶν ὁδῶν αἰρήσεται·
καὶ δοκοῦσιν αὐτῷ δύο γυναῖκες προσέρχεσθαι μεγάλαι,
ἡ μὲν ἐτέρα εὐπρεπὴς καὶ ἐλευθέρα φύσει,
κεκοσμημένη τὸ μὲν σῶμα καθαρότητι,
10 τὸ δὲ σχῆμα σωφροσύνη,
ἐσθῆτι δὲ λευκῇ,
ἡ δὲ ἐτέρα πολύσαρκος μὲν καὶ ἀπαλή,
κεκαλλωπισμένη δὲ τὸ μὲν χρῶμα
ὥστε λευκοτέρα τε καὶ ἐρυθροτέρα τοῦ ὄντος δοκεῖ φαίνεσθαι,
15 τὸ δὲ σχῆμα
ὥστε δοκεῖ ὀρθοτέρα τῆς φύσεως εἶναι,
ἐσθῆτα δὲ ἔχει, ἐξ ἧς μάλιστα ὥρα διαλάμπει·
ἐπισκοπεῖ δὲ καὶ εἴ τις ἄλλος αὐτὴν θεᾶται,
πολλάκις δὲ καὶ εἰς τὴν ἑαυτῆς σκιὰν ἀποβλέπει.
20 ὥς δ' ἤκουσιν πλησίον τοῦ Ἡρακλέους,
ἡ μὲν βαδίζει τὸν αὐτὸν τρόπον,
ἡ δὲ φθάνειν βουλομένη προστρέχει τῷ Ἡρακλεῖ καὶ λέγει·
Ὅρῳ σε, ὦ Ἡράκλεις, ἀποροῦντα
ποῖαν ὁδὸν ἐπὶ τὸν βίον αἰρεῖσθαι βούλη.
25 εἰ οὖν ἐμὲ φίλην ποιήσεις,
τὴν ἡδίστην τε καὶ ῥάστην ὁδὸν ἄξω σε,
καὶ τῶν μὲν τερπνῶν πάντων γεύση,
τῶν δὲ χαλεπῶν ἄπειρος διαβιώση.
πρῶτον μὲν γὰρ οὐ πολέμων οὐδὲ πραγμάτων φροντιεῖς,
30 ἀλλὰ σκέψη τί χαριζόμενον ἢ σιτίον ἢ ποτὸν εὐρήσεις,
ἢ τί ὀρων ἢ ἀκούων τέρψη,
καὶ πῶς ἂν μαλακώτατα καθευδήσεις
καὶ πῶς ἂν ἀπονότατα τούτων πάντων τεύξη.
εἰ δέ ποτε γενήσεται τις ὑποψία σπάνεώς τινων,
35 ἔξεις ταῦτα,
οὐ σὲ ἄξω ἐπὶ τὸ πόνω τοῦ σώματι καὶ τῆς ψυχῆς ταῦτα
πορίζεσθαι,
ἀλλ' οἷς οἱ ἄλλοι ἐργάζονται, τούτοις σὺ χρήσι,
οὐδενὸς ἀπεχόμενος ὅθεν ἂν δυνατὸν ἐστὶ τι κερδᾶν.
πανταχόθεν γὰρ ὠφελείσθαι τοῖς ἐμοῖς φίλοις ἐξουσίαν ἐγὼ
παρέχω.
40 καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἀκούων ταῦτα,
Ἦ γύναι, λέγει, ὄνομα δέ σοι τί ἐστίν;
ἡ δὲ λέγει, Οἱ μὲν ἐμοὶ φίλοι καλοῦσί με Εὐδαιμονίαν,
οἱ δὲ μισοῦντές με ὑποκοριζόμενοι ὀνομάζουσι Κακίαν. ²⁷

ἐκ παίδων (aus dem) vom Kind(esalter)

τὸ σῶμα: adverbialer Akkusativ

τὸ σχῆμα: adverbialer Akkusativ

ἐσθῆτι: Dativus modi (der Art und Weise)

τὸ μὲν χρῶμα: adv.Akk. „an Farbe“

τοῦ ὄντος: Gen.comparationis „als in Wirklichkeit“

τὸ σχῆμα: adv.Akk. „an Gestalt“

τῆς φύσεως: Gen.comparationis

εἰ hier: „ob“

Der Schatten dient da wohl als Spiegellersatz.

ὥς „wie, als“

τὸν αὐτὸν τρόπον: adverbialer Akkusativ

ἀποροῦντα: s. Z. 6

ποῖος, ποία, ποῖον „welcherart; welcher“

ποιέω τινά τι „jemanden zu etwas machen“

ἄγω „führen“

τῶν τερπνῶν: Gen. partitivus (der Teilhabe) bei γεύομαι

τῶν χαλεπῶν: Gen. obiectivus (des Objekts) bei ἄπειρος

πολέμων: Gen. obiect. bei V. der geist.Anteilnahme

ὁ πόλεμος, ου „Krieg“, πράγματα hier „Probleme“

τί „was“, leitet einen Nebensatz ein (indir.Fragesatz)

τέρπομαι „Freude haben“

πῶς „wie“ leitet ind.Fragesatz ein; ἂν „wohl“

τούτων πάντων: Gen. part. bei τυγχάνω

μαλακώτατα Adv.des Superl. „am beuemensten“

ἀπονότατα Adv.des Superl. „am mühelosesten“

ἐπὶ τὸ ταῦτα πορίζεσθαι subst.Inf. „zum Dies-Erlangen“

= „dies zu erlangen“ – πόνω: Dat. instrumentalis

οἷς: Dat. modi (Art und Weise) –

τούτοις: Dat. instrumentalis bei χρῆσθαι

οὐδενός: Gen. der Trennung

σοι: Dat. possessivus